

Potrzeby pacjentów leczenia uzależnień dotyczące relacji z terapeutami w oczach pacjentów i terapeutów

What patients in drug treatment need from the therapist-patient relationship: patients and staff perspective

Katarzyna Dąbrowska

Zakład Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami
Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa

Abstract – Introduction. The aim of the study was to identify patient's needs related to the therapist-patient relationship in drug treatment units.

Method. Semi-structured interviews with patients and staff were conducted in the period from April 2006 to January 2007. Three residential units were included. All in all, 45 interviews were conducted (30 with patients and 15 with staff). Respondents were asked for consent to the interview and to the recording of it.

Results. Patient's needs are diverse and sometimes contradictory. On the one hand, patients expect the therapist to be a boss, a person which would control everything and if necessary bring the patient to heel. On the other hand, they want to see in the therapist a colleague, with whom they can joke, relax, play ball, and expect him not to use the position of therapist, and not impose his/her own solutions or opinions.

This results not only from individual differences between patients, but also depends on the phase of treatment. For example at the beginning of the treatment patients expect ready-made recipes. Also a situation and its context are important factors. The same patient sometimes prefers a solution given by the therapist, but in another situation prefers to look for a solution on his own.

Key words: patients' needs, relation therapist-patient, drug dependence, therapeutic community

Streszczenie – Wstęp. Celem zaprezentowanego badania było między innymi przyjrzenie się potrzebom pacjentów dotyczącym relacji z terapeutą w ośrodkach leczenia narkomanii.

Metoda. W ramach badania przeprowadzono wywiady indywidualne, częściowo skategoryzowane. Przeprowadzono 45 wywiadów w okresie od kwietnia 2006 do stycznia 2007 roku – zarówno z pacjentami, jak i terapeutami w trzech placówkach stacjonarnych, oferujących leczenie osobom uzależnionym od narkotyków. W tym 30 wywiadów z pacjentami (po 10 w każdym z ośrodków), a 15 wywiadów z terapeutami (4 w ośrodku X, 7 w ośrodku Y, 4 w ośrodku Z). Respondenci byli pytani o zgodę na wywiad i o nagrywanie wywiadu na dyktafon.

Wyniki. Potrzeby pacjentów dotyczące relacji z terapeutą są bardzo różnorodne, a niekiedy sprzeczne. Z jednej strony, pacjenci oczekują, że terapeuta będzie rządził, kierował i w razie potrzeby przywoła

---

Artykuł bazuje na badaniach przeprowadzonych w ramach pracy doktorskiej „Relacje w placówkach leczenia narkomanii: paternalizm czy partnerstwo. Potrzeby pacjentów”, pisanej pod kierunkiem prof. dr Antoniny Ostrowskiej, Polska Akademia Nauk.